
Vår referanse 2020/35484-9
Dato 20.03.2020

Arctec AS
Damsgårdsveien 135
5160 LAKSEVÅG

Att.: Rune Tangen

Fråsegn til oppstart for planarbeid for Koppersevja, gnr 168 bnr 20 m.fl., Fedje kommune

Vi viser til brev datert 09.01.2020 om oppstart av arbeid med detaljregulering for Koppersevja, gnr 168 bnr 20 m.fl., Fedje kommune. Føremålet med planarbeidet er å regulere fortau langs sjukeheimen, på vestsida av fylkesvegen, samt veg og fortau i området ved bedehuset. Det skal også mellom anna leggest til rette for parkering, naust, hyttenaust og gangveg til bedehuset. Planområdet er stort og fylkesveganlegg inngår i planen. Primærføremålet med planarbeidet er å få større djupne og djupare innsegling til Koppersevja. I kommuneplanen er arealet sett av til føremål for bygg- og anlegg. Det kjem ikkje fram av oppstartsvarelet om kommunen har vurdert krav om konsekvensutgreiing.

Vestland fylkeskommune vurderer oppstartsmeldinga ut i frå fylkeskommunens sektoransvar og målsettingar i regionale planar.

Vurdering og innspel

I det vidare arbeidet vil vi leggje særleg vekt på:

- Areal og transport
- Barn og unges interesser
- Arkitektur og estetikk
- Folkehelse
- Friluftsliv
- Landskap
- Naturmangfald
- Kulturminne og kulturmiljø
- ROS
- Samferdsel
- Strandsone
- Universell utforming

Landskap

All utbygging har verknader på landskapet. Vi minner om at planområdet ligg innafor det landskapsområdet med registrert kystheilandskap og skjærgårdslandskap, ref. Fylkesatlas.no. Det er viktig at nye byggjetiltak og infrastruktur innordnar seg dei fysiske omgjevnadene. Vi ber om at det vert teke omsyn til landskap og terreng i planarbeidet.

Friluftsliv

I planområdet ligg eit svært viktig friluftsområdet som er brukt som akebakke, i følge kommunens egne registreringar på Fylkesatlas.no. Det er viktig at planlegginga sikrar grøntstruktur, samt ålmenn ferdsel og tilgjenge.

Strandsone

Nærleik, tilkomst og utsikt til sjø er eit gode og ein attraksjon kommunen. Strandsona er ein avgrensa ressurs der det er viktig at omsynet til ålmenn tilgjenge vektleggast sterkt. Dette kjem fram av både plan og bygningslova §1-8, dei nasjonale retningslinjene for forvaltning av strandsona og dei areal-politiske retningslinjene i fylkesplan for Hordaland. *Regional kystsoneplan for Sunnhordaland og ytre Hardanger*, som vart vedteken 04.10.2017, kan vere verd å sjå til i dette planarbeidet. Planen har mål som gjev at strandsona skal ivaretakast i eit langsiktig perspektiv som ressurs for lokalmiljøet med fokus på natur- og landskapsopplevingar, biologisk mangfald, friluftsliv og kulturminne. I strandsona er det viktig å ivareta ålmenne interesser og hindre uheldig utbygging. Vi ber om at reguleringsplanen skildrar korleis nye tiltak har verknad på tilgjenga til strandsona.

For å oppnå målsetnaden om god balanse mellom bruk og vern er det innført strengare reglar for strandsona i plandelen av plan- og bygningslova (§1-8). Byggeforbodet i 100-metersbeltet er nedfelt i § 1-8. Forbodet er innskjerpa i forhold til tidlegare lov, og gjeld så lenge det ikkje er fastsett anna byggegrense. Lova stiller som krav at det skal takast særskilt omsyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser. Vurdering av nye tiltak skal alltid veies mot disse ålmenne omsyna. Dette inneber at det skal leggast større vekt på desse omsyna i strandsona enn andre stader.

Utbygging bør vere forankra i overordna planar og så langt råd lokalisert til område som er utbygd frå før av, slik at ein unngår bygging i urørde område med spesielle kvalitetar. Eventuell utbygging skal alltid vurderast i høve til andre ålmenne interesser. Ein bør ikkje opne for utbygging i område som har spesiell verdi for friluftsliv og ålmenn ferdsel, naturkvalitetar, naturmangfald, kulturminne, kulturmiljø og landskap. Tilhøvet til andre interesser som fiske, landbruk, oppdrett m.m. må vurderast. Om ein opnar for utbygging, må omsynet til andre interesser ivaretakast best mogleg. Vi minner om at dersom det ikkje er sett byggegrenser, ligg det ikkje føre heimel for utbygging sjølv om gamal plan har eit føremål som opnar for utbygging.

Det generelle byggeforbodet i 100-metersbeltet gjeld alle typar bygningar. Det er likevel gjeve opning i dei statlege planretningslinjene for differensiert forvaltning i strandsona for fritidsfiske gjennom å tillata oppføring av naust og brygge. Naust er uthus for oppbevaring av båt, utstyr for båt og fiske-reiskap. Naust har ikkje den same ferdselshindrande verknaden som bustader og fritidsbustader, ålmenta vil som regel kunne ferdist ved naust etter reglane i friluftsliva. For å sikre friluftsiinteressene det vere vilkår om at utbygging av naustområde skal ta omsyn til friluftsiinteressene, mellom anna ved at badeplassar, stiar og tilkomstveggar til sjøen ikkje skal byggast ned. Tilkomst frå sjø med båt skal også ivaretakast, og ikkje hindrast gjennom nedbygging av strandsona.

Det er viktig å ha eit klårt skilje mellom naust og fritidsbustader/bustader. Nausta må ha eit volum og ei utforming som er naturleg i høve til det føremålet nausta skal stette. Dette inneber mellom anna at nausta ikkje må få preg av å vere ein fritidsbustad. I dei fleste tilhøve vil det vere tilstrekkeleg med berre ei høgd og eit enkelt loft på naustet. For å unngå at naust vert nytta som fritidsbustad eller bustad er storleik og utforming avgjerande. Dette gjeld uavhengig av storleik på eksisterande sjøhus i området. Balkongar og store sjøvende vindauge vert framandelement på eit bygg som skal nyttast til oppbevaring av båt og tilhøyrande utstyr.

Ved etablering av nye naustområde bør nausta plasserast i klynger med god tilkomst for ålmenta mellom naustgruppene. For å unngå for mange like einingar, bør bygningane varierast i form, farge, materialbruk. Det er definert maksimum storleik for naust i retningslinjene i *Regional kystsoneplan for Sunnhordland og ytre Hardanger*. Avvik frå storleikskravet kan vurderast for til dømes fellesbygningar som er planlagt som ein del av eit heilskapleg naustområde. Det er viktig at naust har god tilpassing til landskap og bidreg til vidareutvikling av den lokale byggeskikken for naust. For å skåne landskapet bør det ikkje fyllast ut i sjø, og farge- og materialval bør vere i tråd med lokal byggeskikk.

Nye område for bustad og fritid skal som hovudregel ikkje leggast i strandsona, i alle høve ikkje innanfor område kartlagt med strandsoneverdiar og definert som funksjonell strandsone. Utbygging av fritidsbustader og naust privatiserer og stykkar opp strandsona, og ei felles småbåthamn kan i

mange tilfelle vere eit mindre arealkrevande og betre alternativ enn at alle båteigarar skal få eige naust.

Samferdse!

Vi er positiv til at det vert regulert fortau på strekinga langs sjukeheimen, og viser til at det pågår arbeid for utviding av vegen her i regi av fylkeskommunen. Det er viktig at tilkomst til eventuelle hytter, naust og parkering går via eksisterande tilkomstvegar til fylkesveg, og at det ikkje vert etablert nye avkøyrslar direkte til fylkesvegen. Løysingar som blir valde for gangveg, parkering og tilkomstveg må vere trafikksikre og i samsvar med tekniske krav. Vi minner også om byggjegransa langs veg, som i Fedje kommune er 15 meter frå fylkesveg.

Vi ber om at de tar kontakt med avdeling for infrastruktur og veg for å få inn opplysningar om vegtiltaket som er under bygging på staden, slik at riktige data kjem med i reguleringsplankartet. Kontaktperson er Inge-André Håkull, han kan kontaktast på telefon 47802877 eller e-post inge-andre.hakull@vlfk.no.

Kulturmiljø og kulturminne

Vi vil minne om at dokumentasjon av kulturminne og kulturmiljø skal gjerast på eit tidleg stadium i all arealplanlegging. Vestland fylkeskommune ber om at kulturminneinteresser vert omtalte, verneverdiane vurderte og teke omsyn til i det vidare planarbeidet. Dersom tiltaket er i vesentleg konflikt med regionale og nasjonale kulturminneinteresser kan Vestland fylkeskommune vurdere å imøtegå planforslaget gjennom eit politisk vedtak.

Rett utanfor den noverande plangrensa ligg Fedje kyrkjestad (Askeladden ID 84120), som mellom anna inkluderer eit fjerna kyrkjebygg frå mellomalderen. Vi gjer merksam på at ein mellomalderkyrkjestad vert definert som ein stad der det er, eller har vore, ei kyrkje eller kyrkjegard med opphav i mellomalderen, og at kyrkjestaden omfattar heile området som har vore brukt til kyrkjeleg føremål. Vi gjer vidare merksam på at det i kulturminnedatabasen Askeladden er nokre mellomalderkyrkjestader som er registrert med vernestatus «uavklart», og at dette er blant fleire kjende feil og manglar i databasen. Vernestatus for kyrkjestader frå mellomalderen skal i følgje Riksantikvaren sine retningsliner alltid vere «automatisk freda».

Innafor det noverande planområdet er det fleire bygningar som i følgje SEFRAK-registeret er eldre enn 1850, og dermed meldepliktige etter kulturminnelova § 25. Vi ber elles om at ein under opparbeiding av feltet søkjer å unngå inngrep i/skade på eventuelle kulturlandskapstrekk som steingardar, eldre vegar/stiar, bakkemurar, tufter m.m.

Tilhøvet til automatisk freda kulturminne

Avgrensinga av planområdet ligg delvis inne på området der det er vist til at det tidlegare har vore gravminne. Ut i frå opplysningar Johan Vibe kom med i 1896, skal det ha lagt gravminne i området rundt kyrkja. Plasseringa er i dag ikkje kjent. Vestland fylkeskommune vil varsle ei synfaring av planområdet for å ta stilling til ei arkeologisk registrering i planområdet.

Tilhøvet til marine kulturminne

Bergens Sjøfartsmuseum kjem i e-post 25.02.2020 med ei tilbakemelding på at dei ikkje kjenner til automatisk freda marine kulturminne.

Museet kjenner ikkje til kulturminne ved Koppersveja, gbnr. 168/20, m.fl. Fedje kommune som kan bli direkte råka av den omsøkte reguleringa. Området litt i nærleiken av ein tidligare handelsstad på Kremmarholmen på Fedje, men har avgrensa tilkomst grunna grunt vatn.

Museet har derfor ingen merknader til det planlagde reguleringsarbeidet.

Det er likevel mogleg at det ligg kulturminne i det aktuelle området. Me gjer derfor merksam på at tiltakshavaren pliktar å gje melding til museet dersom ein under arbeid i sjøområda finn skipsvrak, keramikk eller andre marine kulturminne. Dersom kulturminne på sjøbotnen kan bli råka av tiltaket, må arbeidet under vatn straks stoppast. Verksemda må i så fall ikkje takast opp att før museet har undersøkt og eventuelt frigjeve området. Eventuelle brot på desse vilkåra vil være i strid med føresegnene i Lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminne.

Vestland fylkeskommune varslar ei synfaring i planområdet for å avklare potensial for arkeologiske kulturminne. Ut over dette har me ikkje merknader i høve kulturminne på noverande trinn i planprosessen.

Oppsummering:

Vestland fylkeskommune ber om at planarbeidet legg særleg vekt på strandsone, samferdsel, kulturmiljø og kulturminne. Vi understrekar viktigeita av å skilje mellom hytter og naust, og å ta omsyn til strandsona i planlegginga. På tema samferdsel er det viktig at løysingar som blir valde for gangveg, parkering og tilkomstveg må vere trafikksikre og i samsvar med tekniske krav. Vi minner også om byggjegrensa langs veg, som i Fedje kommune er 15 meter frå fylkesveg.

Fylkeskommunen vil ta ei synfaring i planområdet for å avklare potensial for arkeologiske kulturminne. Av kulturminne frå nyare tid i planområdet er Fedje kyrkjestad, som automatisk freda kulturminne, samt fleire bygningar som i følgje SEFRAK-registeret er eldre enn 1850, og dermed meldeplichtige etter kulturminnelova § 25. Vi ber elles om at ein under opparbeiding av feltet søkjer å unngå inngrep i/skade på eventuelle kulturlandskapstrekk som steingardar, eldre vegar/stiar, bakkemurar, tufter m.m.

Med helsing

Eva Katrine R. Taule
Fagleiar kommunal plan

Nina Gjester Hoel
spesialrådgjevar

Brevet er elektronisk godkjent og har difor ingen handskriven underskrift

Sakshandsamarar:

Nina Gjester Hoel, Seksjon for Plan, klima og folkehelse, Stabsavdeling for strategisk utvikling
Helene Moe, Seksjon for Kulturarv, Avdeling for kultur, idrett og inkludering
Jostein Aksdal, Seksjon for Kulturarv, Avdeling for kultur, idrett og inkludering
Gunhild Raddum, Avdeling for mobilitet og kollektivtransport
Kari Elster Moen, Seksjon for Forvaltning Bergen, Avdeling for infrastruktur og veg

Mottakarliste

ARTEC AS	Damsgårdsveien 135	5160	LAKSEVÅG
FEDJE KOMMUNE	Stormarkvegen 49	5947	FEDJE
FYLKESMANNEN I VESTLAND AVD BERGEN	Kaigaten 9	5020	BERGEN